

НАРЕДБА № 3 ОТ 17.05.2004 Г. ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА И ПРОВЕЖДАНЕТО НА ДЪРЖАВНИТЕ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ

Издадена от министъра на образованието и науката, обн., ДВ, бр. 46 от 28.05.2004 г., в сила от 28.05.2004 г., изм. и доп., бр. 74 от 14.09.2007 г., в сила от 14.09.2007 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 6/2004 г., стр. 443

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определят условията и редът за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Държавните зрелостни изпити по чл. 24, ал. 2 и 3 от Закона за народната просвета за придобиване на средно образование се полагат от учениците, успешно завършили XII клас.

Чл. 3. (1) Държавните зрелостни изпити се организират и провеждат на национално, регионално и училищно равнище от органите, комисиите и лицата, посочени в чл. 11, 12 и 13.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Държавните зрелостни изпити се провеждат в две сесии:

1. през май - юни;

2. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) през август - септември;

3. (отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.).

Чл. 4. (1) Родители и учители на ученици, които завършват XII клас, както и лица, извършващи образователни услуги на тези ученици, не могат да бъдат квестори и учители-консултанти.

(2) Родители и лица, извършващи образователни услуги на зрелостници, не могат да участват в състава на комисиите по чл. 3, ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Обстоятелствата по ал. 1 и 2 се удостоверяват с декларация по образец, утвърден със заповед от министъра на образованието и науката.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Документацията, свързана с организирането и провеждането на държавните зрелостни изпити, се съхранява в 5-годишен срок, а окончателните протоколи с изпитните резултати се съхраняват със срок постоянен.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Изпитните работи от държавните зрелостни изпити са анонимни.

Чл. 7. (1) Учениците, завършили успешно XII клас, полагат държавните зрелостни изпити на територията на областта, в която са завършили успешно последния гимназиален клас.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Учениците със специални образователни потребности от специалните училища полагат държавни зрелостни изпити в училищата, в които са се обучавали.

Чл. 8. Учениците, завършили успешно XII клас в българските училища в чужбина,

полагат държавни зрелостни изпити в същото училище.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Учениците по чл. 7 и 8 , които желаят да бъдат допуснати до държавни зрелостни изпити, подават заявление по образец, утвърден със заповед на министъра на образованието и науката, до директора на училището, в което се обучават.

(2) Лица, които са придобили правото да полагат зрелостни изпити през минали учебни години, но не са ги положили успешно, подават заявлението по ал. 1 до директора на училището, в което са се обучавали, а в случаите, когато то е преобразувано или закрито - до регионалния инспекторат по образованието (РИО).

(3) Лицата по чл. 8 , които не са положили успешно държавните зрелостни изпити и преди следващата сесия са се завърнали в България, подават заявлението по ал. 1 до регионалния инспекторат по образованието (РИО) по местоживееене и полагат държавни зрелостни изпити в посочено от него училище.

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Контролът по организацията, провеждането и оценяването на държавните зрелостни изпити се осъществява от министъра на образованието и науката и посочени от него длъжностни лица.

Глава втора

ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ

Раздел I

Органи, комисии и лица, които осъществяват дейностите по организирането и провеждането на държавните зрелостни изпити

Чл. 11. (1) Държавните зрелостни изпити на национално равнище се организират и провеждат от:

1. Министерството на образованието и науката;
2. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Центъра за контрол и оценка на качеството на образование (ЦКОВО);
3. (доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) комисии за подготовката на изпитните материали по съответните учебни предмети или цикъл от учебни предмети;
4. комисии за извършване на експертна оценка на изпитните материали.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Държавните зрелостни изпити се оценяват от национални комисии за оценяване по всеки учебен предмет или цикъл от учебни предмети.

Чл. 12. Държавните зрелостни изпити на регионално равнище се организират и провеждат от:

1. регионалния инспекторат по образованието;
2. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) регионалната комисия за организиране и провеждане

на държавните зрелостни изпити;

3. (отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.).

Чл. 13. Държавните зрелостни изпити на училищно равнище се организират и провеждат от:

1. училището, в което ученикът завършва XII клас;
2. училището, в което се провежда държавен зрелостен изпит;
3. училищна зрелостна комисия;
4. квестори;
5. учители-консултанти.

Раздел II

Организиране, провеждане и оценяване на държавните зрелостни изпити на национално равнище

Чл. 14. Министърът на образованието и науката:

1. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) преди началото на всяка учебна година определя датите на държавните зрелостни изпити и график на дейностите за тяхната организация, провеждане и оценяване в сесиите по чл. 3, ал. 2 ;

2. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) утвърждава съставите на комисиите за подготовка на изпитните материали;

3. утвърждава състава на комисия за извършване на експертна оценка на изпитните материали;

4. утвърждава изпитните материали;

5. утвърждава конкретни правила за оценяване, съобразени със съответните изпитни материали;

6. (изм. и доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) утвърждава състава и задълженията на националните комисии за оценяване по всеки учебен предмет или цикъл от учебни предмети, както и на техническите комисии, които ще ги подпомагат;

7. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) утвърждава правилата за информационна сигурност;

8. определя представител на МОН за всяко българско училище в чужбина за провеждане на държавните зрелостни изпити;

9. контролира организацията и провеждането на държавните зрелостни изпити;

10. (нова - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) утвърждава образците на документи по чл. 4, ал. 3, чл. 9, ал. 1, чл. 20, ал. 2, т. 3, чл. 22, т. 2, 3 и 4, чл. 23, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 27, ал. 5, т. 3.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Центърът за контрол и оценка на качеството на образование:

1. осигурява необходимите програмни продукти за информационното обслужване на дейностите по организацията и провеждането на държавните зрелостни изпити на национално, регионално и училищно ниво;

2. (отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.);

3. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) организира събирането и обработването на информацията за зрелостниците от цялата страна и от българските училища в чужбина, както и извършването на контролното сверяване;

4. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) изготвя предложения за състава на комисиите за подготовка на изпитните материали;

5. (отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.);

6. (отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.);

7. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) осигурява необходимите помощни материали и консумативи за провеждането на държавните зрелостни изпити и ги предава на регионалните комисии за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити;

8. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) осигурява вярното и точно размножаване на изпитните материали и организира предаването им на регионалните комисии за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити и на представителите на МОН за българските училища в чужбина при спазване на изискванията за информационна сигурност;

9. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) организира отпечатването и разпространението на образците на документи, утвърдени със заповед на министъра на образованието и науката, както и на други документи, свързани с организирането и провеждането на държавните зрелостни изпити;

10. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) приема от регионалните комисии за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити изпитните работи и организира и контролира работата на комисиите за засекретяване на изпитните работи;

11. организира предаването на изпитните работи на националните комисии по оценяване;

12. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) организира и контролира работата на комисиите за разсекретяване на изпитните работи;

13. (нова - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) предава на регионалните комисии за организиране и

провеждане на държавните зрелостни изпити окончателните протоколи с изпитните резултати и оценените изпитни работи;

14. (нова - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) осигурява адаптирането на изпитните материали на брайлов шрифт за зрелостниците с нарушено зрение, които са обучавани на брайлов шрифт, съответно на уголемен шрифт за слабовиждащи зрелостници;

15. (нова - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) организира дешифрирането на изпитните работи на зрелостниците с нарушено зрение от брайлов на обикновен шрифт от учителите консултанти, владеещи брайл.

Чл. 16. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Представителят на МОН за всяко българско училище в чужбина получава от ЦКОКО изпитните материали, помощните материали, консумативите и документите, необходими за провеждането на държавните зрелостни изпити, и ги предава на директора на училището. Изпитните материали и документи се получават и предават с приемно-предавателен протокол.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) След приключване на изпитния ден представителят на МОН за всяко българско училище в чужбина получава от директора на училището протоколите от проведените държавни зрелостни изпити и пликите с изпитните работи на зрелостниците и ги предава на ЦКОКО. Протоколите и пликите с изпитните работи се получават и предават с приемно-предавателен протокол.

Чл. 17. (1) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Комисиите за подготовка на изпитните материали се създават по всеки учебен предмет или цикъл от учебни предмети, по който се полагат държавни зрелостни изпити.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) В състава на всяка от комисиите се включват експерти по съответния учебен предмет или цикъл от учебни предмети от МОН и/или ЦКОКО, учители и представители на висшите училища.

(3) Комисиите по ал. 1 изработват изпитните материали и правилата за оценяването им и ги предлагат на министъра за утвърждаване.

Чл. 18. (1) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Националните комисии за оценяване се създават по всеки учебен предмет или цикъл от учебни предмети, по който се полагат държавни зрелостни изпити.

(2) В състава на комисиите се включват учители и представители на висшите училища.

(3) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Работата на националната комисия за оценяване по съответния учебен предмет или цикъл от учебни предмети се организира и контролира от председател и един или няколко заместник-председатели - експерти от МОН, ЦКОКО и/или РИО на МОН, определени със заповед на министъра на образованието и науката.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) За извършване на оценяването членовете на комисията се разпределят на едно или повече места в страната.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Оценяването се извършва в съответствие с

изискванията за оценяване в учебно-изпитните програми и правилата по чл. 14, т. 5 .

(6) (Предишна ал. 5, доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Всяка изпитна работа се проверява и оценява индивидуално от двама оценители - членове на съответната национална комисия за оценяване. Председателите и заместник-председателите на националните комисии за оценяване не могат да бъдат оценители.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Оценката от държавния зрелостен изпит за всяка изпитна работа се формира като средноаритметична от индивидуалните оценки на двамата оценители с точност до 0,01.

(8) (Предишна ал. 7 - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Оценката от държавния зрелостен изпит е окончателна. Когато получената оценка е слаб (2), зрелостникът може да се яви отново на съответния държавен зрелостен изпит.

Раздел III

Организация и провеждане на държавните зрелостни изпити на регионално равнище

Чл. 19. Началникът на регионалния инспекторат по образованието:

1. организира и контролира провеждането на държавните зрелостни изпити на територията на областта;

2. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) определя със заповед състава на регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити;

3. (отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.);

4. (изм. и доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) утвърждава списък на разпределените в съответните училища учители-консултанти по учебните предмети или цикъл от учебни предмети, включително и педагози, владеещи брайл или жестомимика, по предложение на регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити;

5. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) утвърждава списък на квесторите, включително и педагози, владеещи брайл или жестомимика, по предложение на регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити;

6. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) утвърждава със заповед списък на подходящите сгради за провеждане на държавните зрелостни изпити по предложение на регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити;

7. (доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) съхранява в съответствие с чл. 5 в РИО оригиналите на документите от организацията и провеждането на държавните зрелостни изпити и оригиналния протокол за резултатите на всички зрелостници от областта за всеки от проведените изпити.

Чл. 20. (1) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити ръководи, координира и контролира дейността на училищата и лицата по чл. 13 .

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити:

1. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) подготвя и изпраща до всички училища в региона, в които се осъществява обучение в XII клас, училищен код;

2. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) подготвя и изпраща списък на училищата от региона с техните кодове в ЦКОКО;

3. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) обобщава и изпраща на хартиен и електронен носител до ЦКОКО справки по образец, утвърден със заповед на министъра на образованието и науката, за всички зрелостници, които са заявили желание да бъдат допуснати до държавни зрелостни изпити, за зрелостниците със специални образователни потребности от специалните училища, заявили желание да бъдат допуснати до държавни зрелостни изпити, за разпределението на зрелостниците по сгради и зали и за учениците, които не са допуснати до държавни зрелостни изпити;

4. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) предлага на началника на РИО за утвърждаване списък на подходящи сгради и зали в тях;

5. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) изисква от директорите на училищата в региона предложения за квестори, за учители консултанти по учебните предмети или цикъл от учебни предмети и за оценители, като сред тях следва да има и педагози, владеещи брайл или жестомимика;

6. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) изпраща в МОН списък на предложените оценители и предлага на началника на РИО за утвърждаване списък на разпределените в съответните училища квестори и учители консултанти по учебните предмети или цикъл от учебни предмети, включително педагозите, владеещи брайл или жестомимика;

7. (отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.);

8. (доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) писмено уведомява директорите на училищата, в които се провеждат държавни зрелостни изпити, за утвърдените учители-консултанти и квестори, както и директорите на училищата в региона за утвърдените оценители;

9. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) предава на директорите на училищата, в които се провеждат държавни зрелостни изпити, утвърдените списъци с разпределението на квесторите, на учителите консултанти и на зрелостниците, както и изпитните материали, помощните материали, консумативите и документите;

10. (отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.);

11. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) предлага на началника на РИО за утвърждаване списък на зрелостниците по изпитни сгради и зали.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити получава с приемно-предавателен протокол изпитните материали, помощните материали, консумативите и документите, съхранява ги в съответствие с правилата за информационна сигурност и ги предава на директорите на училищата, в които се провежда съответният държавен зрелостен изпит.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) След приключване на изпитния ден регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити приема пликите с изпитните работи, протоколите за провеждане на държавния зрелостен изпит, както и изпитните материали за неявилите се зрелостници от директора на училището, в което се провеждат държавните зрелостни изпити, и ги предава с приемно-предавателен протокол на комисии за засекретяване на изпитните работи.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити приема от ЦКООК окончателните протоколи с изпитните резултати и оценените изпитни работи. В случай на констатирано техническо несъответствие между оценката на изпитната работа и оценката в протокола комисията нанася съответната поправка в протокола, за което писмено уведомява ЦКООК.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.).

(7) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити предава на директорите на училищата, в които са се обучавали зрелостниците, копия от окончателните протоколи с изпитните резултати и оценените изпитни работи на зрелостниците, а оригиналните окончателни протоколи с изпитните резултати предава на началника на РИО.

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.).

Раздел IV

Организация и провеждане на държавните зрелостни изпити на училищно равнище

Чл. 22. Директорът на училището, в което се осъществява обучение в XII клас:

1. със заповед назначава училищна зрелостна комисия;

2. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) организира и контролира приемането на заявленията на зрелостниците за допускане до държавни зрелостни изпити и издаването на служебните бележки за подадено заявление за допускане до държавни зрелостни изпити и за кандидат, допуснат до държавни зрелостни изпити, по образец, утвърден със заповед на министъра на образованието и науката;

3. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) обобщава и предава на регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити справка за зрелостниците, които са заявили желание за допускане до държавен зрелостен изпит, по образец, утвърден от министъра на образованието и науката, на хартиен и магнитен носител, включително и за зрелостниците със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания;

4. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) обобщава и предава на регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити списък на зрелостниците, които не са допуснати до държавни зрелостни изпити по образец, утвърден със заповед на министъра на образованието и науката;

5. (изм. и доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) изпраща предложения до регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити за квестори и за учители - консултанти по учебните предмети или цикъл от учебни предмети, включително и педагози, владеещи брайл или жестомимика, за дежурство по време на държавните зрелостни изпити и издава заповед на утвърдените от тях, с която определя времето и мястото на дежурството им;

6. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) приема от регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити с приемно-предавателен протокол копия от окончателните протоколи с изпитните резултати и ги съхранява в съответствие с чл. 5;

7. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) приема от регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити с приемно-предавателен протокол оценените изпитни работи и ги съхранява в съответствие с чл. 5;

8. определя дни, в които зрелостниците могат да се запознаят със своите оценени изпитни работи.

Чл. 23. (1) Директорът на училището, в което се провежда държавен зрелостен изпит:

1. (изм. и доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) изпраща предложения до регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити за квестори и за учители - консултанти по учебните предмети или цикъл от учебни предмети, включително и педагози, владеещи брайл или жестомимика, и издава заповед, с която определя времето и мястото за дежурството на утвърдените от тях по време на държавните зрелостни изпити;

2. със заповед определя учителите и служителите, които участват в организирането и провеждането на държавния зрелостен изпит;

3. осигурява необходимата техника за осъществяване на двоен аудиозапис за зрелостниците със специални образователни потребности, които ще се явяват на устни държавни зрелостни изпити;

4. осигурява касетофони и техника за размножаване;

5. осигурява необходимите стаи на учителите-консултанти;

6. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) получава от регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити:

а) (доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) списъците с имената на зрелостниците, които ще полагат държавни зрелостни изпити в училището, и разпределението им по учебни предмети или цикъл от учебни предмети и зали;

б) списъците с имената на квесторите, разпределението им по зали и инструктаж за тях;

в) (доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) списък с имената на учителите-консултанти и инструктаж за тях;

7. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) получава от председателя на регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити изпитните материали, помощните материали, консумативите и документите по съответния учебен предмет или цикъл от учебни предмети с приемателно-предавателен протокол и ги съхранява в съответствие с правилата за информационна сигурност.

(2) Директорът в деня на изпита:

1. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) уведомява квесторите за разпределението им по зали, предоставя им в писмен вид срещу подпис инструктаж за квестора и инструктаж за зрелостника, утвърдени със заповед на министъра на образованието и науката, списък на зрелостниците в съответната зала, изпитните материали, помощните материали, консумативите и документите по съответния учебен предмет или цикъл от учебни предмети;

2. (нова - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) предоставя на учителите консултанти в писмен вид срещу подпис инструктаж, утвърден със заповед на министъра на образованието и науката;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) организира и контролира допускането на зрелостниците в сградата не по-рано от 30 минути преди началото на изпита;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) приема от квесторите протоколите за провеждане на държавния зрелостен изпит и изпитните работи на явилите се зрелостници, както и изпитните материали на неявилите се зрелостници;

5. (предишна т. 4, изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) предава с приемно-предавателен протокол на регионалната комисия за организиране и провеждане на държавните зрелостни изпити пликовете с изпитните работи, протоколите за провеждане на държавния зрелостен изпит, както и изпитните материали за неявилите се зрелостници.

(3) Директорът на училището издава служебни бележки на квесторите и учителите-консултанти за дежурството им по време на държавния зрелостен изпит.

Чл. 24. Училищната зрелостна комисия:

1. съставя и подписва протокол за допуснатите до държавни зрелостни изпити ученици;

2. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) приема заявленията на зрелостниците за допускане до държавни зрелостни изпити и им издава служебни бележки за подадено заявление за

допускане до държавни зрелостни изпити и за кандидат, допуснат до държавни зрелостни изпити;

3. (доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) приема от директора на училището протоколите с изпитните резултати и изпитните работи, като организира и контролира запознаването на зрелостниците с тях;

4. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) организира издаването на дипломи за завършено средно образование и удостоверения за завършен гимназиален етап.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Квесторите изпълняват своите задължения в съответствие с инструктажа, предоставен им от директора на училището.

Чл. 26. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Учителят-консултант по съответния учебен предмет или цикъл от учебни предмети се запознава с изпитния материал непосредствено след обявяване на изпитния вариант.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Учителят консултант изпълнява своите задължения в съответствие с инструктажа, предоставен му от директора на училището.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.).

(4) (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.).

(5) (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.).

(6) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Учителят-консултант, владеещ брайл или жестомимика, подпомага учителите-консултанти по съответните учебни предмети или цикъл от учебни предмети при разясняване на условията на изпитните задачи.

(7) Учителят-консултант няма право да ползва мобилни комуникационни средства в изпитна зала и да напуска сградата до приключване на изпитния ден.

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Зрелостникът подава заявление за допускане до държавни зрелостни изпити и получава служебни бележки за подадено заявление за допускане до държавни зрелостни изпити и за кандидат, допуснат до държавни зрелостни изпити.

(2) Зрелостникът е длъжен да се яви в определеното училище с документ за самоличност и служебната бележка за допускане до държавни зрелостни изпити не по-късно от 30 минути преди началото на държавния зрелостен изпит.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) В зависимост от учебния предмет или цикъла от учебни предмети, по който полага държавен зрелостен изпит, зрелостникът носи:

1. линия, пергел, триъгълник, син химикал, молив, гума и непрограмируем калкулятор, ако е разрешено в учебно-изпитната програма, а зрелостниците с нарушено зрение и брайлова машина, преносим компютър с брайлов дисплей, брайлови прибори за чертане, техническо средство за уголемяване на шрифта при работа с компютър и оптични средства;

2. (отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.);

3. (отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Зрелостникът изслушва инструктаж за задълженията си по време на държавния зрелостен изпит, както и за изискванията за анонимност на изпитната работа.

(5) Зрелостникът получава от квестора:

1. изпитния материал;

2. лист за отговори и/или листове за белова и чернова, където е необходимо;

3. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) голям плик, съдържащ малък плик с идентификационна бланка по образец, утвърден със заповед на министъра на образованието и науката, която се попълва собственооръчно;

4. допълнителни материали и консумативи, необходими за провеждането на съответните държавни зрелостни изпити.

Чл. 28. (1) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Зрелостниците със специални образователни потребности, които не могат да положат писмен изпит, полагат устни държавни зрелостни изпити след представяне на медицински документ от районна експертна лекарска консултативна комисия.

(2) Изпитните материали за зрелостници с нарушено зрение, които са обучавани на брайлов шрифт, се адаптират на брайлов шрифт, а за слабовиждащи зрелостници - на уголемен шрифт.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Времетраенето на държавните зрелостни изпити за зрелостници със специални образователни потребности се увеличава с 60 минути от предвиденото време за съответния учебен предмет или цикъл от учебни предмети.

(4) Квесторите и учителите-консултанти при провеждането на устните и писмените държавни зрелостни изпити за ученици с увреден слух или нарушено зрение трябва да владеят съответно жестомимична реч или брайл.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. "Зрелостници" по смисъла на тази наредба са учениците, които завършват успешно XII клас в годината на полагането на държавните зрелостни изпити, и лицата, които имат право да ги положат съгласно чл. 9, ал. 2 .

§ 2. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.) Всички справки, относно организацията и провеждането на държавните зрелостни изпити, се подготвят на хартиен и магнитен носител.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Министърът на образованието и науката издава заповед за графика на дейностите

по организацията и провеждането на държавните зрелостни изпити за учениците, които завършват XII клас през учебната 2003 - 2004 г. и ги полагат по реда на § 5, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за народната просвета (ДВ, бр. 40 от 2004 г.) в тридневен срок от обнародването на тази наредба.

§ 4. Наредбата се издава на основание чл. 24, ал. 8 от Закона за народната просвета и отменя Инstrukция № 1 за реда и организацията за провеждане на държавните зрелостни изпити (ДВ, бр. 39 от 2003 г.) и глава трета от Наредба № 3 за системата за оценяване (ДВ, бр. 39 от 2003 г.).

§ 5. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение № 1

към чл. 4, ал. 3

(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 2

към чл. 9, ал. 1

(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 3

към чл. 20, ал. 2, т. 1

(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 4

към чл. 20, ал. 2, т. 3

(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 4а

към чл. 20, ал. 2, т. 3

(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 4б

към чл. 20, ал. 2, т. 3

(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 5

към чл. 22, т. 2

(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 6

към чл. 22, т. 2

(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 7

към чл. 22, т. 3

(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 7а

към чл. 22, т. 3

(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 7б

към чл. 22, т. 4

(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 8

към чл. 23, ал. 2, т. 1
(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 9

към чл. 27, ал. 4
(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)

Приложение № 10

към чл. 27, ал. 5
(Отм. - ДВ, бр. 74 от 2007 г.,
в сила от 14.09.2007 г.)